T009 A HÀM IX (23) Q43-47-Thiện Ác-2

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 8

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø trong thaønh Xaù-veä coù moät oâng tröôûng giaû cuùng cho La-vaân moät caên nhaø ñeå toïa thieàn.1 La-vaân nghæ trong caên nhaø aáy ñöôïc vaøi ngaøy, roài ñi du hoùa trong nhaân gian. Khi oâng tröôûng giaû chôït coù yù nghóa ñeán thaêm La-vaân. Nhöng khi thaáy trong caên nhaø cuûa La-vaân vaéng veû, khoâng coù ngöôøi ôû, oâng beøn noùi vôùi moät Tyø-kheo khaùc: –Toân giaû La-vaân nay ñang ôû ñaâu? Tyø-kheo ñaùp: –La-vaân ñi du hoùa trong nhaân gian. Tröôûng giaû noùi: –Cuùi mong chö Hieàn caét cöû ngöôøi ñeán ôû trong caên nhaø cuûa toâi. Theá Toân cuõng coù noùi, taïo laäp vöôøn caây aên traùi vaø laøm caàu, ñoø, döïng nhaø xí gaàn ñöôøng ñi, roài ñem boá thí, seõ ñöôïc phöôùc laâu daøi, giôùi phaùp thaønh töïu; sau khi cheát taát ñöôïc sinh leân trôøi. Vì lyù do ñoù, toâi ñaõ laøm cho La-vaân moät caên nhaø. Nay La-vaân khoâng thích nhaø cuûa toâi. Vaäy cuùi mong chö Hieàn sai cöû ngöôøi ñeán ôû trong caên nhaø cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Seõ theo lôøi tröôûng giaû noùi. Baáy giôø aùc Tyø-kheo beøn cöû moät Tyø-kheo ñeán ôû trong caên nhaø ñoù. Thôøi gian sau, La-vaân nghó raèng: “Ta xa Theá Toân ñaõ laâu, nay neân veà thaêm vieáng. Roài Toân giaû La-vaân ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân vaø ngoài xuoáng moät beân. Giaây laùt, beøn rôøi choã ngoài, trôû veà caên nhaø cuõ. Thaáy coù moät Tyø-kheo khaùc ôû trong ñoù, beøn hoûi: –Ai ñem nhaø cuûa toâi giao cho thaày ôû vaäy? Tyø-kheo ñaùp: –Chuùng Taêng sai cöû toâi ñeán ôû caên nhaø naøy. La-vaân quay trôû laïi choã Theá Toân, ñem nhaân duyeân naøy thuaät laïi ñaày ñuû cho Theá Toân, roài hoûi: –Theá Toân, khoâng roõ coù phaûi chuùng Taêng sai cöû ñaïo nhaân ñeán ôû trong caên nhaø cuûa con hay khoâng? Phaät baûo La-vaân: –OÂng haõy ñi ñeán oâng tröôûng giaû maø noùi raèng: “Nhöõng gì toâi ñaõ laøm do bôûi thaân, mieäng, yù coù ñieàu gì loãi laàm chaêng? Haù khoâng phaûi ba haønh vi bôûi thaân, boán bôûi mieäng, ba bôûi yù, coù loãi laàm gì chaêng? Sao tröôûng giaû boá thí nhaø cho toâi, roài sau laïi mang chuùng cho Thaùnh chuùng? La-vaân vaâng lôøi Phaät daïy, ñi ñeán oâng tröôûng giaû, noùi raèng: –Haù khoâng phaûi ba haønh vi bôûi thaân, boán bôûi mieäng, ba bôûi yù, coù loãi laàm gì chaêng? Tröôûng giaû ñaùp: –Toâi khoâng thaáy La-vaân coù loãi laàm gì do bôûi thaân, mieäng, yù caû.

1. Xem Töù phaàn 50 (tr. 943a19).

La-vaân noùi vôùi tröôûng giaû: –Vaäy sao oâng laáy laïi phoøng xaù cuûa toâi maø ñem cho Thaùnh chuùng? Tröôûng giaû ñaùp: –Toâi thaáy nhaø troáng cho neân ñem cho Thaùnh chuùng. Khi aáy toâi nghó raèng: “Toân giaû La-vaân chaéc khoâng thích ôû trong caên nhaø cuûa toâi, vì vaäy toâi mang ñi hueä thí.” La-vaân sau khi nghe tröôûng giaû noùi nhö vaäy, beøn trôû veà choã Theá Toân, thuaät laïi ñaày ñuû nhaân duyeân söï vieäc leân Theá Toân. Baáy giôø Theá Toân baûo A-nan, haõy mau

ñaùnh kieàn chuøy; caùc Tyø-kheo trong tinh xaù Kyø hoaøn vaân taäp heát vaøo giaûng ñöôøng Phoå hoäi. A-nan vaâng leänh Theá Toân, trieäu taäp caùc Tyø-kheo vaøo giaûng ñöôøng Phoå hoäi. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Nay Ta seõ noùi veà hueä thí thanh tònh. Caùc oâng haõy kheùo suy nghó kyõ. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät laéng nghe. Theá Toân noùi: –Theá naøo goïi laø hueä thí thanh tònh? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo, coù ngöôøi ñaõ ñem vaät hueä thí, sau ñoù laáy laïi ñem cho ngöôøi khaùc. Hueä thí aáy ñöôïc noùi laø khoâng ñoàng ñeàu, khoâng phaûi bình ñaúng thí. Hoaëc coù ngöôøi laáy cuûa ngöôøi khaùc ñem hueä thí Thaùnh chuùng. Laïi coù ngöôøi ñoaït cuûa Thaùnh chuùng ñem thí cho ngöôøi khaùc. Ñaáy ñeàu laø boá thí khoâng bình ñaúng, cuõng khoâng phaûi laø hueä thí thanh tònh. Nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông ñöôïc töï taïi trong caûnh giôùi cuûa mình; cuõng vaäy, Tyø- kheo ñöôïc töï taïi ñoái vôùi y baùt cuûa mình. Neáu ai laáy cuûa ngöôøi khaùc, maø khoâng coù lôøi höùa khaû cuûa ngöôøi ñoù, roài ñem cho ngöôøi kia; ñoù khoâng phaûi laø bình ñaúng thí. Nay, Ta baûo caùc Tyø-kheo, thí chuû muoán cho nhöng ngöôøi nhaän khoâng muoán cho, ñaây khoâng phaûi laø boá thí bình ñaúng. Hoaëc gaëp tröôøng hôïp Tyø-kheo maïng chung, neân ñem moät phoøng xaù aáy ñeán giöõa chuùng, taùc phaùp yeát-ma, truyeàn caùo xöôùng leân raèng: “Tyø-kheo kia maïng chung, nay ñem phoøng xaù naøy ra giöõa Taêng phaân xöû. Muoán giao laïi cho ai ôû, tuøy theo lôøi daïy cuûa Thaùnh chuùng. Naøy chö Hieàn, nay trao cho Tyø-kheo moã giaùp truù ôû ñoù, mong caùc vò haõy chaáp thuaän. Ai khoâng chaáp thuaän haõy noùi.” Caàn phaûi noùi ba laàn nhö vaäy. Neáu trong chuùng Taêng coù moät vò khoâng chaáp thuaän maø ñem cho, ñoù khoâng phaûi laø bình ñaúng thí. Vaät ñoù trôû thaønh taïp ueá. Nay haõy traû phoøng xaù laïi cho La-vaân, haõy thanh tònh thoï trì. Baáy giôø caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaäy: Moät thôøi Phaät truù taïi Ca-lan-ñaø, Truùc vieân, thaønh La-duyeät, cuøng chuùng naêm traêm ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø Toân giaû Ñaïi Quaân-ñaàu2 ôû moät choã tòch tónh, khôûi leân yù nghó naøy: “Laøm theá naøo ñeå bieát tri kieán veà khoaûng tröôùc, khoaûng sau, khoaûng giöõa?” Khi ñeán giôø, Ñaïi Quaân-ñaàu khoaùc y caàm baùt ñi ñeán Theá Toân, cuùi ñaàu laïy döôùi chaân, roài ngoài xuoáng moät beân. Toân giaû Quaân-ñaàu baïch Theá Toân raèng: –Nay caùc tri kieán lieân heä khaûng tröôùc, khaûng sau naøy, laøm sao ñeå dieät tri kieán naøy? Laïi khieán caùc tri kieán khaùc khoâng sinh? Theá Toân noùi: –ÔÛ ñaây, naøy Quaân-ñaàu, nôi maø tri kieán aáy xuaát hieän vaø nôi maø tri kieán aáy dieät maát, thaûy ñeàu voâ thöôøng, khoå, khoâng. Quaân-ñaàu, bieát ñieàu ñoù roài, haõy phaùt khôûi taâm yù naøy. Phaøm phaùp tri kieán coù saùu möôi hai loaïi. Haõy an truù treân ñaát möôøi thieän ñeå tröø khöû tri kieán aáy. Nhöõng gì laø möôøi? ÔÛ ñaây, naøy Quaân-ñaàu, ngöôøi khaùc öa saùt sinh, coøn ta seõ khoâng saùt sinh; ngöôøi khaùc öa troäm cöôùp, ta khoâng troäm cöôùp; ngöôøi khaùc phaïm phaïm haïnh, ta haønh phaïm haïnh; ngöôøi khaùc noùi doái, ta khoâng haønh noùi doái; ngöôøi khaùc noùi hai löôõi gaây

ñaáu loaïn ñaây kia, yû ngöõ, aùc khaåu, taät ñoá, saân haän, taø kieán, ta haønh chaùnh kieán. Quaân-ñaàu neân bieát, nhö töø con ñöôøng hieåm aùc maø gaëp ñöôïc ñöôøng chaùnh, nhö töø taø kieán maø ñöôïc ñeán chaùnh kieán, quay löng vôùi taø maø ñi theo chaùnh. Cuõng nhö ngöôøi töï mình ñang bò ñaém maø muoán vôùt ngöôøi, khoâng bao giôø coù lyù ñoù. Töï mình chöa dieät ñoä, maø muoán khieán ngöôøi khaùc dieät ñoä, ñieàu naøy khoâng theå coù. Nhö ngöôøi khoâng bò ñaém môùi coù theå vôùt ngöôøi khaùc, lyù naøy coù theå coù. ÔÛ ñaây cuõng vaäy, töï mình Baùt-nieát-baøn, laïi khieán ngöôøi khaùc chöùng dieät ñoä, lyù naøy coù theå coù. Cho neân, naøy Quaân-ñaàu, haõy nieäm töôûng xa laùnh maø dieät ñoä khoâng saùt, xa laùnh troäm cöôùp maø dieät ñoä khoâng troäm cöôùp, xa laùnh daâm daät maø dieät ñoä khoâng daâm daät, xa laùnh voïng ngöõ maø dieät ñoä khoâng voïng ngöõ, xa laùnh yû ngöõ maø dieät ñoä khoâng yû ngöõ, xa laùnh aùc ngoân maø dieät ñoä khoâng aùc ngoân, xa laùnh gaây ñaáu loaïn ñaây kia maø dieät ñoä khoâng ñaáu loaïn ñaây kia, xa laùnh taät ñoá maø dieät ñoä khoâng taät ñoá, xa laùnh saân nhueá maø dieät ñoä khoâng saân nhueá, xa laùnh taø kieán maø ñöôïc dieät ñoä chaùnh kieán. Quaân-ñaàu neân bieát, phaøm phu sinh taâm nieäm naøy: “Coù ngaõ chaêng? Khoâng coù ngaõ chaêng? Vöøa ngaõ vöøa voâ ngaõ chaêng? Theá gian thöôøng chaêng? Theá gian voâ thöôøng chaêng? Theá giôùi höõu bieân chaêng? Theá giôùi voâ bieân chaêng? Maïng töùc thaân chaêng? Maïng khaùc thaân khaùc chaêng? Nhö Lai coù cheát chaêng? Nhö Lai khoâng cheát chaêng? Coù cheát chaêng? Khoâng coù cheát chaêng? Ai taïo ra theá gian naøy? Roài sinh caùc taø kieán, raèng Phaïm thieân taïo ra theá gian naøy chaêng? hay laø Ñòa chuû taïo döïng theá gian naøy? Hoaëc noùi Phaïm thieân taïo ra chuùng sinh naøy, Ñòa chuû taïo ra theá giôùi naøy. Chuùng sinh tröôùc kia khoâng coù, nay coù. Coù roài, seõ dieät. Phaøm phu do khoâng hoïc, khoâng coù tri kieán, neân sinh ra caùc nieäm töôûng naøy.” Baáy giôø Theá Toân noùi baøi keä naøy: Töï nhieân coù Phaïm thieân Phaïm chí noùi nhö vaäy

Ñaïi Quaân-ñaàu , töùc Quaân-ñaàu Sa-di, xem kinh soá 5, phaåm 48. Paøli: Mahaø-Cunda, töùc Cunda- 2.

samaòuddesa, em trai cuûa ngaøi Xaù-lôïi-phaát.

Kieán naøy khoâng chaân chaùnh Nhö sôû kieán cuûa hoï. Chuùa ta sinh hoa sen Phaïm thieân hieän trong ñoù Ñòa chuû sinh Phaïm thieân Töï sinh, khoâng hôïp lyù. Ñòa chuû, doøng Saùt-lôïi Cha meï cuûa Phaïm chí Laøm sao con Saùt-lôïi Sinh trôû laïi Phaïm chí? Ñi tìm choã sôû sinh Theo lôøi chö Thieân noùi Ñoù laø lôøi khen ngôïi Trôû laïi töï troùi buoäc. Phaïm thieân sinh loaøi ngöôøi Ñòa chuû taïo theá gian Hoaëc noùi, caùi khaùc taïo Ñieàu naøy ai xeùt cho? Meâ hoaëc bôûi tham saân Ba söï cuõng hôïp taäp Taâm khoâng ñöôïc töï taïi Töï xöng ta hôn ñôøi. Chaúng Thaàn taïo theá gian Cuõng chaúng Phaïm thieân sinh Giaû söû Phaïm thieân taïo Ñoù khoâng hö doái chaêng? Tìm daáu tích laïi nhieàu Xeùt kyõ, bieát hö ngoân Haønh vi moãi moãi khaùc Haønh aáy xeùt khoâng thaät. Quaân-ñaàu neân bieát, sôû kieán cuûa caùc loaøi chuùng sinh thì khoâng ñoàng, maø taâm nieäm cuõng moãi khaùc. Caùc tri kieán aáy ñeàu voâ thöôøng. Ai oâm giöõ tri kieán aáy, laø phaùp bieán dòch, voâ thöôøng. Neáu

ngöôøi khaùc saùt sinh, ta lìa saùt sinh. Neáu ngöôøi khaùc troäm caép, ta seõ xa lìa vieäc ñoù, khoâng taäp theo haønh vi ñoù, maø chuyeân taâm nhaát yù khoâng ñeå thaùc loaïn, tö duy truø löôïng xem taø kieán khôûi leân töø ñaâu, cho ñeán möôøi phaùp aùc thaûy ñeàu lìa boû, khoâng taäp theo caùc haønh vi aáy. Neáu ngöôøi khaùc saân nhueá, chuùng ta hoïc nôi nhaãn nhuïc. Ngöôøi khaùc oâm loøng taät ñoá, ta neân xaû ly. Ngöôøi khaùc kieâu maïn, ta nghó ñeán xaû ly. Ngöôøi khaùc khen mình cheâ ngöôøi, ta khoâng khen mình cheâ ngöôøi. Ngöôøi khaùc khoâng thieåu duïc, ta neân hoïc thieåu duïc. Ngöôøi khaùc phaù giôùi, ta tu taäp giôùi. Ngöôøi khaùc giaûi ñaõi, ta haõy tinh taán. Ngöôøi khaùc khoâng haønh Tam-muoäi, ta haønh Tam-muoäi. Haõy hoïc nhö vaäy. Ngöôøi khaùc ngu hoaëc, ta haønh trí tueä. Ai coù theå quan saùt phaân bieät phaùp naøy, taø kieán tieâu dieät, nhöõng caùi coøn laïi khoâng sinh. Quaân-ñaàu sau khi laõnh thoï nhöõng ñieàu Nhö Lai daïy, ôû nôi choã vaéng tö duy, suy gaãm, muïc ñích maø thieän gia nam töû xuaát gia hoïc ñaïo, khoaùc ba phaùp y, tu phaïm haïnh voâ thöôïng, bieát nhö thaät raèng: “Sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau nöõa.” Baáy giôø Quaân-ñaàu thaønh A-la-haùn.

Baáy giôø, Quaân-ñaàu nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, trong vöôøn Kyø thoï Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: –Chuùng sinh trong ñòa nguïc thoï baùo cuûa toäi daøi nhaát laø moät kieáp. Cuõng coù keû nöûa chöøng maø yeåu. Suùc sinh thoï toäi baùo daøi nhaát moät kieáp, cuõng coù yeåu maïng nöûa chöøng. Thoï baùo ngaï quyû daøi nhaát moät kieáp, cuõng coù yeåu nöûa chöøng. Tyø-kheo neân bieát, ngöôøi Uaát-ñan-vieát thoï laâu moät ngaøn naêm; khoâng coù ai yeåu maïng nöûa chöøng. Sôû dó nhö vaäy, vì con ngöôøi trong quoác thoå ñoù khoâng coù sôû höõu. Khi chuùng maïng chung ôû ñaây, lieàn sinh vaøo coõi laønh, sinh leân trôøi, khoâng coù ai ñoïa laïc. Loaøi ngöôøi ôû chaâu Phaát-vu-ñaõi thoï naêm traêm naêm; cuõng coù keû nöûa chöøng yeåu. Ngöôøi Cuø-da-ni thoï hai traêm naêm möôi naêm; cuõng coù keû nöûa chöøng yeåu. Ngöôøi Dieâm-phuø-ñeà thoï laâu nhaát moät traêm naêm; phaàn lôùn coù keû yeåu nöûa chöøng. Giaû söû thoï maïng laâu nhaát laø möôøi laàn möôøi; loaøi ngöôøi laáy möôøi laàn möôøi tuoåi thoï laøm daáu hieäu, do bôûi haønh vi baát ñoàng, tính chaát ñöôïc phaân bieät thaønh khaùc nhau. Möôøi naêm ñaàu, tuoåi aáu thô chöa bieát gì. Möôøi naêm thöù hai, hôi coù chuùt hieåu bieát nhöng chöa quaùn trieät. Möôøi naêm thöù ba, yù duïc höøng höïc, tham ñaém saéc. Möôøi naêm thöù tö, bieát nhieàu kyõ thuaät, nhöng sôû haønh chöa coù ñaàu moái. Möôøi naêm thöù naêm, thaáy hieåu nghóa lyù, nhöõng gì ñaõ hoïc taäp ñeàu khoâng queân, Möôøi naêm thöù saùu, tham ñaém taøi saûn, taâm yù khoâng quyeát. Möôøi naêm thöù baûy, löôøi bieáng, öa nguû nghæ, theå chaát chaäm chaïp. Möôøi naêm thöù taùm, khoâng coøn taâm trai treû, cuõng khoâng ham loøe loeït. Möôøi naêm thöù chín, nhieàu beänh, da saàn, maët nhaên. Möôøi naêm thöù möôøi, caùc

caên suy hao, khôùp xöông lieàn nhau, hay queân, hay nhaàm laãn. Tyø-kheo, giaû söû con ngöôøi soáng ñöôïc moät traêm naêm, phaûi traûi qua ngaàn aáy khoù khaên. Giaû söû con ngöôøi thoï moät naêm naêm, seõ traûi qua ba traêm muøa goàm Ñoâng, Haï vaø Xuaân, Thu3, nhöng so vôùi tuoåi thoï kia chöa ñuû ñeå noùi. Neáu ngöôøi thoï moät traêm naêm, seõ aên ba vaïn saùu ngaøn böõa aên; trung gian hoaëc coù khi khoâng aên. Hoaëc khi giaän maø khoâng aên; khoâng ñöôïc cho neân khoâng aên; beänh neân khoâng aên. Tính soá ngöôøi aáy aên cuõng khoâng aên vaø buù söõa meï, noùi taét coù ba vaïn saùu ngaøn laàn aên. Tyø-kheo, haïn soá cuûa ngöôøi thoï moät traêm naêm tính theo söï aên uoáng coù tình traïng nhö vaäy. Tyø-kheo neân bieát, con ngöôøi trong Dieâm-phuø-ñòa cuõng coù khi thoï maïng daøi ñeán voâ löôïng. Trong thôøi quaù khöù laâu xa, coù vò vua teân goïi laø Lieäu Chuùng Beänh, thoï maïng raát daøi, nhan saéc xinh ñeïp, höôïng thoï khoaùi laïc voâ löôïng. Thôøi baáy giôø khoâng coù caùc tai hoaïn veà taät beänh, tuoåi giaø vaø cheát. Khi aáy coù caëp vôï choàng sinh moät ngöôøi con. Ñöùa con lieàn maïng

3. TMN, boû chöõ Xuaân. Phuï chuù cuoái quyeån: “Kinh noùi, moät traêm naêm phaûi traûi qua ba traêm muøa Ñoâng, Haï, Thu. Töùc moãi muøa moät traêm naêm. Noùi ba traêm, maø khoâng noùi Xuaân; ñaây laø thuaän theo ba muøa cuûa Taây Vöïc. Noùi ba muøa, laø muøa laïnh, muøa noùng vaø muøa möa. Noùi Ñoâng, töùc laø muøa laïnh ôû nöôùc ñoù. Haï, töùc muøa noùng, Thu töùc muøa möa. Ba muøa ôû ñoù, moãi muøa coù boán thaùng. Tính moät naêm coù möôøi hai thaùng. Nay laáy Ñoâng, Haï, Thu maø phoûng theo ba muøa, nhöng soá thaùng ít hôn thöïc teá, ñoù laø vì dòch giaû khoâng raønh ngoân ngöõ ñòa phöông.”

chung. Cha meï noù aüm cho ngoài, laïi mang ñoà aên ñeán cho. Nhöng ñöùa con aáy khoâng aên, khoâng uoáng, khoâng ngoài. Vì sao? Noù ñaõ cheát. Cha meï noù baáy giôø môùi nghó nhö vaày: “Sao con ta hoâm nay giaän hôøn gì maø khoâng chòu aên uoáng, cuõng khoâng noùi naêng gì?” Sôû dó nhö vaäy, con ngöôøi thôøi ñoù chöa nghe ñeán aâm höôûng töû vong neân môùi nhö vaäy. Roài cha meï aáy laïi nghó: “Ñaõ baûy ngaøy roài con ta khoâng aên, khoâng uoáng vaø cuõng khoâng bieát vì sao noù im laëng. Nay ta haõy ñem nhaân duyeân naøy taâu cho vua Lieäu Chuùng Beänh bieát.” Ngöôøi cha meï aáy lieàn ñi ñeán vua, ñeâm nhaân duyeân aáy taâu leân vua ñaày ñuû. Khi aáy ñaïi vöông lieàn nghó: “Ngaøy nay ñaõ nghe ñeán tieáng cheát roài.” Vua baûo: “Caùc ngöôøi haõy mang ñöùa nhoû aáy ñeán ta.” Cha meï lieàn aüm ñöùa nhoû ñeán choã quoác vöông. Vua thaáy roài, beøn noùi vôùi ngöôøi cha meï aáy: “Ñöùa nhoû naøy cheát roài.” Cha meï noù hoûi: “Cheát nghóa laø sao?” Vua noùi: “Ñöùa nhoû naøy khoâng coøn ñi, ñöùng, noùi naêng, aên uoáng, noâ ñuøa, mình maåy cöùng ñô, khoâng coøn laøm gì ñöôïc nöõa. AÁy goïi laø cheát.” Ngöôøi cha meï aáy hoûi: “Söï bieán ñoåi naøy traûi qua bao laâu?” Vua noùi: “Chaúng bao laâu nöõa thaân theå ñöùa nhoû naøy tan röõa, sình chöông, hoâi thoái khoâng chòu ñöôïc.” Cha meï noù khi aáy chöa tin lôøi vua. Hoï laïi aüm con trôû veà nhaø. Khoâng bao laâu, thaân theå noù röõa, hoâi thoái cöïc kyø. Baáy giôø, cha meï naøy môùi tin lôøi vua noùi raèng: “Thaân theå ñöùa nhoû naøy khoâng laâu seõ sình chöông, tan röõa.” Baáy giôø caëp vôï choàng naøy laïi mang ñöùa nhoû sình chöông aáy ñeán choã quoác

vöông, taâu vua raèng: “Taâu ñaïi vöông, nay chuùng toâi mang ñöùa nhoû naøy coáng hieán cho ñaïi vöông.” Khi aáy cha meï naøy cuõng khoâng than khoùc. Sôû dó nhö vaäy, vì chöa nghe ñeán tieáng cheát. Sau ñoù, ñaïi vöông loät da noù laøm troáng, laïi saéc leänh döïng ngoâi laàu baûy taàng, mang caùi troáng lôùn naøy ñaët vaøo ñoù, roài sai baûo moät ngöôøi: “Nhaø ngöôi phaûi bieát, haõy giöõ gìn caùi troáng naøy. Cöù moät traêm naêm, ñaùnh moät tieáng, khoâng ñöôïc sai thôøi.” Ngöôøi aáy vaâng leänh vua, ñuùng moät traêm naêm thì ñaùnh moät tieáng. Nhaân daân nghe tieáng troáng aáy, quaùi laï chöa töøng coù. Moïi ngöôøi hoûi nhau: “AÂm höôûng gì vaäy? Ñoù laø tieáng cuûa ai maø thaáu ñeán ñaây?” Vua baûo: “Ñoù laø tieáng cuûa da ngöôøi cheát.” Chuùng sinh nghe ñieàu naøy, beøn nghó: “Laï thay, tieáng troáng nghe ñöôïc naøy!” Tyø-kheo, quoác vöông baáy giôø haù laø ai khaùc chaêng? Chôù nghó nhö vaäy. Vì sao? Quoác vöông thôøi baáy giôø chính laø thaân Ta vaäy. Do ñaây maø bieát, thuôû xöa thoï maïng cuûa ngöôøi Dieâm-phuø-ñòa cöïc kyø daøi. Coøn nay, thoï maïng cuûa ngöôøi Dieâm-phuø-ñòa cöïc ngaén; soá giaûm thieåu khoù giôùi haïn. Vì sao? Do saùt haïi quaù nhieàu, khieán cho tuoåi thoï cöïc ngaén, saéc da cuõng maát ñeïp. Do nhaân duyeân naøy daãn ñeán bieán ñoåi quaùi laï. Tyø-kheo neân bieát, naêm möôi naêm ôû Dieâm-phuø-ñòa baèng moät ngaøy moät ñeâm treân coõi Töù Thieân vöông. Tính theo soá ngaøy ñeâm ôû ñoù, ba möôi ngaøy laøm moät thaùng. Möôøi hai thaùng laøm moät naêm. Thoï maïng trôøi Töù Thieân vöông laø naêm traêm naêm, cuõng coù keû yeåu nöûa chöøng. Tính theo soá naêm theo loaøi ngöôøi, möôøi taùm öùc naêm (cuûa trôøi Töù Thieân vöông) laø moät ngaøy moät ñeâm trong ñòa nguïc Hoaøn hoaït4. Tính theo soá moät ngaøy moät ñeâm ôû ñoù, ba möôi ngaøy laø moät thaùng; möôøi hai thaùng laø moät naêm. Tuoåi thoï cöïc daøi trong ñòa nguïc Hoaøn hoaït laø moät ngaøn naêm, cuõng coù keû yeåu nöûa chöøng. Tính theo soá naêm theo loaøi ngöôøi laø ba möôi saùu vaïn naêm. Moät traêm naêm loaøi ngöôøi baèng moät ngaøy moät ñeâm treân trôøi Tam thaäp tam. Tính theo soá naêm thaùng ôû ñoù, tuoåi thoï trôøi Tam thaäp tam laø moät ngaøn naêm; cuõng coù vò nöûa

4. Hoaøn hoaït ñòa nguïc; thöù nhaát trong taùm ñaïi ñòa nguïc. Tröôøng Cf. Caâu-xaù 11 (tr. 41a02): Ñaúng hoaït ñòa nguïc . Tröôøng 19 (tr. 0121b29): Töôûng . Caâu-xaù ibid. (tr.61c13): Tuoåi thoï cuûa Töù Ñaïi vöông laø naêm traêm naêm, baèng moät ngaøy moät ñeâm trong ñòa nguïc Ñaúng hoaït. Caùc con soá tính toaùn trong baûn Haùn dòch naøy khoâng chuaån xaùc.

chöøng yeåu. Tính soá naêm theo loaøi ngöôøi laø ba möôi saùu öùc naêm, baèng moät ngaøy moät ñeâm trong ñòa nguïc A-tyø5. Tính theo soá ngaøy ñeâm ôû ñoù, ba möôi ngaøy laø moät thaùng; möôøi hai thaùng laø moät naêm. Theo soá ngaøy ñeâm ôû ñaây, tuoåi thoï laø hai vaïn naêm. Tònh theo tuoåi thoï loaøi ngöôøi, ñaây thoï moät caâu-lôïi6. Nhö vaäy, Tyø-kheo, tính theo soá tuoåi nhö vaäy caøng luùc caøng taêng, tröø trôøi Voâ töôûng. Trôøi Voâ töôûng thoï taùm vaïn boán ngaøn kieáp. Tröø trôøi Tònh cö khoâng sinh trôû laïi ñôøi naøy. Cho neân, Tyø-kheo, coù ñeå taâm buoâng lung, ôû ngay nôi hieän thaân maø chöùng ñaéc laäu taän. Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

5. Caâu-xaù, ibid., moät traêm naêm loaøi ngöôøi baèng moät ngaøy moät ñeâm treân trôøi Tam thaäp tam. Thoï maïng ôû ñaây cöïc laâu laø moät ngaøn naêm, baèng moät ngaøy moät ñeâm trong ñòa nguïc Haéc thaèng. Ñòa nguïc Voâ giaùn (A- tyø) thoï moät trung kieáp. Caâu-lôïi; Phieân Phaïm ngöõ 10 (tr. 1054c08): Caâu-lôïi …, neân noùi laø caâu-trí , dòch laø moät öùc. 6.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.